



Med åpenhet er landet vårt bygd

Taler
Monica Mæland

Dato
17 mai 2017

Sted
Troidhaugen, Bergen

1 Kjære alle sammen,

Tusen takk for invitasjonen hit.

5 Takk for at jeg får feire 17. mai med dere!

Det er alltid hyggelig å komme hjem til Bergen.

Særlig på selveste 17. mai.

10

En av mine absolutte favorittplasser i byen er her på Troidhaugen, hjemme hos Nina og Edvard Grieg.

15

Vi bergensere har alltid søkt ut og vært åpne for nye muligheter.

Og vi har tatt det beste med oss hjem og gjort det til vårt.

20 Dette gjaldt også Edvard Grieg.

Det finnes vel knapt noe mer norsk enn Edvard Griegs musikk.

Grieg lagde "lyden av Norge".

25

Samtidig var Grieg sterkt inspirert av impulser utenfra. Ikke minst av den tyske romantikken. Grieg ville være norsk - uten å være snever. Dette samspillet mellom det nasjonale og det internasjonale preget musikken hans. Og livet hans.

Vi vet at i vinterhalvåret turnerte Nina og Edvard Grieg i utlandet. Hun som sanger, han spilte og skrev.

35 Så kom de selvfølgelig hjem til 17. mai.

Edvard gikk i tog, Nina så på.

For kvinner hadde ikke adgang til 17.mai-togene før i 1889.

40

Gjennom musikken drev Grieg nasjonsbygging.

Og det nasjonale var fundamentet for hans kunst.

45 Hele tiden tok han det beste med seg utenfra - og gjorde det norsk.

50 Det er fristende som næringsminister å dra en parallell til norsk økonomi. Norge er et veldig lite land. Vi har bygd vår velstand på å være åpne. Vi klarer ikke produsere alt selv. Vi er avhengig av handel med andre land. For å lykkes her hjemme, må vi også lykkes der ute. Som Nina og Edvard Grieg.

55 Norge er bygget på impulser utenfra. Oppskriften til melkesjokolade - et lite stykke Norge - er fra Sveits.

Jarlsbergosten er en sveitserost, eller helt korrekt: en gautaler, en mellomting mellom sveitserost og gouda fra Nederland.

60 Bindersen ble heller ikke funnet opp i Norge, men i USA.

Men: De er likevel del av det norske.

For Norge er så mangt.

65

Som Kongen sa i talen på hagefesten sin i september i fjor:

Nordmenn har innvandret fra Afghanistan, Pakistan og Polen, Sverige, Somalia

70 og Syria.

Og: Nordmenn tror på Gud, Allah, Altet og Ingenting.

Kongens egne besteforeldre var fra Danmark og England!

75

Og Edvard Griegs oldefar var innvandrer fra Skottland.

Som attpåtil gjorde suksess med eksport av norsk tørrfisk.

80 Med andre ord: Norge er mangfoldig.

Norge er oss.

85

I dag, på 17. mai, feirer vi Grunnloven!

Grunnlovens siste paragraf er viktig:

90 For den forteller oss at grunnloven ikke er skrevet i stein.

Som samfunnet ellers har også Grunnloven utviklet seg siden 1814.

95 Også Grunnloven trenger justering av og til. Den er tross alt et uttrykk for verdiene våre. For det vi står for.

Det betyr at vi noen ganger må vike fra det våre forfedre trodde på. Som å nekte jøder adgang til riket, eller nekte kvinner stemmerett.

100 ***

Kjære dere,

Vi har alle et ansvar for å skape det Norge vi ønsker oss.

105

I dag er vi samlet i et felleskap der vi hører til.

Jeg vil oppfordre dere til å ta vare på dagen!

110

Si hei og gratulerer med dagen til en som du ikke har hilst på før.

Vær åpen.

115

Som Nina og Edvard Grieg. Som bergenserne. Som norsk økonomi. Som Norge.

La oss i dag - som Grieg - dyrke og feire åpenheten.

120

Med åpenhet er landet vårt bygd.

Og med åpenhet bygger vi landet vårt videre.

I takknemlighet vil jeg nå legge ned en krans på Nina og Edwards grav.

125

Gratulerer med dagen, og ha en flott 17. mai!

Kilde

regjeringen.no

130

Emner

17. mai, 17. mai-tale, Åpenhet

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/med-apenhet-er-landet-vart-bygd>

135

140

145